

Dr. Bordás István (1941–2007)

Élt egy ember köztünk, aki nem volt orvos, nem volt politikus, de meghatározó szerepet töltött be a magyar egészségügy utolsó harminc évében. A majd 200 000 egészségügyi dolgozó közül kevesen ismerték, noha munkássága szinte mindannyiunk szakmai tevékenységét valamilyen formában befolyásolta. Úgy ment el közülünk, ahogy élt, csendesen, feltűnés nélkül, visszavonultan. Hirtelen halt meg, lehetőséget sem adva arra, hogy segíthessünk rajta. Soha senkit nem akart zavarni, csak segíteni szeretett volna az embereknek.

Dr. Bordás István a Budapesti Műszak Egyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát. Tolna megyében, szakmájában helyezkedett el. Amikor 1975-ben a Szekszárdi Kórházban modellkísérlet kezdődött, dr. Szentgáli Gyula főigazgató meghívta munkatársai közé. A Szekszárdi Kórház akkor kapott egy R-10-es számítógépet azzal a feladattal, hogy fejlesszen ki ebben a hardver- és szoftver-környezetben egy addig Magyarországon nem létező megoldást, egy kórházi információrendszert. Bordás doktor ennek az új részlegnek, a minisztériumi forrásokból létrehozott és működtetett Dokumentációs és Információs Központnak lett előbb üzemeltetési osztályvezetője, majd helyettes vezetője. Nemcsak munkatársai, hanem a kezdetben bizalmatlan kórházi környezet is hamar szívébe zárta ezt az örökké mosolygó, mindenkire barátságos műszaki szakembert, aki nagyon gyorsan beletanult a kórházvezetés, kórházüzemeltetés, később az egészségügyi szervezés szinte minden szegmensébe. Már akkor kitűnt hivatástudata, ami egész életében jellemezte őt: „Sose mondd először, hogy nem lehet, inkább mindent vizsgálg meg, hogyan lehet a feladatot végrehajtani, a problémát megoldani”. Szerette az új kihívásokat, a lehetetlen feladatokat, és legtöbbször talált megoldást a nehézségekre.

Az R-10-es számítógép ma gyerekjátéknak sem állná meg a helyét, mégis Bordás István gondos műszaki keze alatt három műszakban üzemelt évekig. Nappal valós idejű, akkor forradalmian újnak számító orvos–számítógép kapcsolatban futott rajta betegfelvételi, klinikai laboratóriumi alrendszer, elektronikus kórtörténet kiválasztott ágyakon és rendeléseken. Délután és éjszaka köteget feldolgozások, programfejlesztések zajlottak, így a kórházi információrendszer gyorsan kinőtte magát és egyre inkább megyei egészségügyi informatikai központ lett. Megjelentek a személyi számítógépek, az első hálózati megoldások, melyek kifejlesztésében és installálásában dr. Bordás István meghatározó szerepet töltött be. A fejlesztések híre túlnőtt a megye, de az ország határán is.

A központ jogi státusza és szerepe 1987-ben megváltozott. Bordás István a Gyógyinfok igazgatóhelyettese lett, majd a rendszerváltozás után megszűnéséig igazgatója. A megyei

egészségügyi adatvagyonon építkezve megkezdődött a hazai egészségügy első költségstruktúra-vizsgálata és az egészségügyi reform előkészítése. Most már nemcsak négy megyei fekvőbeteg-intézmény adatfeldolgozását kellett összehangolni, hanem kezdetben 10, majd rövidesen 28 kórházban folytak célirányos adatgyűjtések, melyek megalapozták a HBCS-rendszer és a többi teljesítményfinanszírozási elem kifejlesztését. Dr. Bordás István fogta össze az adatfeldolgozás egész folyamatát, és 1990-től irányította az egész projekt munkát.

Igényes munkamódszere eredményeképpen került sikeresen bevezetésre 1990–1993 között a teljesítményfinanszírozás az egészségügyben, Magyarország volt a világ második országa az Egyesült Államok után, ahol az aktív betegellátásban teljes körűen a HBCS-rendszer bevezetésre került. Sokan féltették a kudarctól, hiszen nagyléptékű, az egészségügyben is „rendszerváltó” változás következett be. De pont az az alaposság, amely őt mindig jellemezte, volt a garancia a sikerre. Nem csak a bevezetést vezényelte sikeresen, de kidolgozta az elengedhetetlenül fontos karbantartás keretrendszerét is. Kár, hogy az ágazat irányítása ezt már nem fogadta be, pedig ezzel sok mai gondunk megelőzhető lett volna. Megbízták őt még egy rövid időre azzal is, hogy miniszteri biztosként irányítsa az egészségügy finanszírozásának továbbfejlesztését, de ehhez már eszközöket nem biztosítottak számára. Fájdalmasan élte meg, hogy közel 30 éves szakmai munkája felszámolásra került és a romokon nem épült új élet. A Gyógyinfok és szakmai tevékenysége ma nagyon hiányzik a magyar egészségügyből, a HBCS-rendszer romokban, újrafogalmazására sem elképzelés, sem források nem állnak rendelkezésre.

Dr. Bordás István két ízben volt az Egészségügyi Informatikai Szakmai Kollégium elnöke. Mindig arra törekedett, hogy befolyásolástól mentesen, csak a szakmai hitelesség és tudás alapján döntsön, adjon tanácsot. Sosem azt mondta, amit elvártak tőle, hanem amit a szakmai tudása alapján hitelesnek tartott. Hiányozni fog felkészültsége, konszenzusteremtő képessége, szeretett sugárzó egyénisége.

A magyar egészségügy szegényebb lett, nehezen pótolható veszteséget szenvedett halálával. Mi, akik ismertük és szerettük, elvesztettünk egy jó barátot, szeretetre méltó és tisztelt munkatársat. Felesége, két gyermeke, unokái gyászolják. Nagy úrt hagyott maga után.

Emlékét megőrizzük! Nyugodjon békében!

DR. JÁVOR ANDRÁS

Forrás: <https://weborvos.hu/adat/korhaz/2007febr/7.pdf>

KÓRHÁZSZÖVETSÉG 8 Kórház 2007/1–2.